

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lutego 2019 roku

Sąd Okręgowy w Toruniu, Wydział I Cywilny

w składzie :

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Izabela Wieczór

Ławnicy: -/-

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Iwona Ziółkowska

po rozpoznaniu w dniu: 7 lutego 2019 roku w T.

sprawy z powództwa: **M. C.**

przeciwko: **(...) S.A. z siedzibą w W.**

o zapłatę i ustalenie

I. zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki M. C. kwotę 200.000 (dwieście tysięcy) zł. z ustawowymi odsetkami od dnia 28.12.2012r. r. do dnia 31 grudnia 2015r., zaś poczynając od dnia 1 stycznia 2016 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki M. C. kwotę 8.576 (osiem tysięcy pięćset siedemdziesiąt sześć) zł. z ustawowymi odsetkami od dnia 10.07.2013r. do dnia 31 grudnia 2015 r., zaś poczynając od dnia 1 stycznia 2016 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie do dnia zapłaty;

III. zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki M. C. kwotę 4.031,04 (cztery tysiące trzydzieści jeden 4/100) zł. , przy czym od kwoty:

-1.745,74 (jeden tysiąc siedemset czterdzieści pięć 74/100) zł. z ustawowymi odsetkami od dnia 28.12.2012r. do dnia 31 grudnia 2015r., zaś poczynając od dnia 1 stycznia 2016 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie do dnia zapłaty;

- 1.116,19 (jeden tysiąc sto szesnaście 19/100) zł. z ustawowymi odsetkami od dnia 7.02.2013r. do dnia 31 grudnia 2015 r., zaś poczynając od dnia 1 stycznia 2016 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie do dnia zapłaty;

-1.169,11 (jeden tysiąc sto sześćdziesiąt dziewięć 11/100) zł. z ustawowymi odsetkami od dnia 2.06.2013r. do dnia 31 grudnia 2015 r., zaś poczynając od dnia 1 stycznia 2016 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie do dnia zapłaty;

IV. zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki M. C. rentę z tytułu utraconej zdolności do pracy, płatną z dołu do 10-go każdego miesiąca do rąk powódki z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności każdej z rat do dnia 31 grudnia 2015 r., zaś poczynając od dnia 1 stycznia 2016 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie do dnia zapłaty, w kwotach po:

a. 571 (pięćset siedemdziesiąt jeden) zł. miesięcznie, za okres od 01.07.2013r. do 31.12.2013r.;

b. 627 (sześćset dwadzieścia siedem) zł. miesięcznie, za okres od 01.01.2014r. do 28.02.2014r.;

c. 617,70 (sześćset siedemnaście 70/100) zł. miesięcznie, za okres od 01.03.2014r. do 31.12.2014r.;

- d. 666,66 (sześćset sześćdziesiąt sześć 66/100) zł. miesięcznie, za okres od 01.01.2015.r do 28.02.2015r;
- e. 643,14 (sześćset czterdzieści trzy 14/100) zł miesięcznie, za okres od 01.03.2015r. do 31.12.2015r.
- f. 712,67 (siedemset dwanaście 67/100) zł. miesięcznie, za okres 01.01.2016r do 29.02.2016r.;
- g. 614,34 (sześćset czternaście 34/100) zł. miesięcznie, za okres od 01.03.2016r. do 31.12.2016r.;
- h. 718,13 (siedemset osiemnaście 13/100) zł. miesięcznie za okres od 01.01.2017r. do 28.02.2017r.;
- i. 735,08 (siedemset trzydzieści pięć 8/100) zł. miesięcznie za okres od 01.03.2017r. do 31.12.2017r.;
- j. 805,60 (osiemset pięć 60/100) zł. miesięcznie , za okres od 01.01.2018r. do 28.02.2018r.;
- k. 784,82 (siedemset osiemdziesiąt cztery 82/100) zł. miesięcznie za okres od 01.03.2018r. do 31.05.2018r.;
- l. 651,88 (sześćset pięćdziesiąt jeden 88/100) zł. miesięcznie za okres od 01.06.2018r. , przy czym od kwoty ustalonej w pkt. IV a z ustawowymi odsetkami, poczynając od dnia 10.07.2013r., a od kwot ustalonych w pkt. IV b,c,d,e,f,g,h,i,j,k,l, z ustawowymi odsetkami poczynając od dnia 21.12.2018r. do dnia zapłaty;

V. zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w

W. na rzecz powódki M. C. rentę z tytułu zwiększonych

potrzeb w kwocie po 1.047 (jeden tysiąc czterdzieści siedem) zł. miesięcznie, za okres od dnia 1.07.2013r. do dnia 31.10.2013r. , a poczynając od dnia 1.11.2013r. w kwocie po 447 (czterysta czterdzieści siedem) zł. miesięcznie, z ustawowymi odsetkami poczynając od dnia 10.07.2013r. do dnia 31.12.2015r. , a poczynając od dnia 1.01.2016r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, w płatności każdej z rat płatną z dołu do 10-go każdego miesiąca do rąk powódki ;

VI. zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w

W. na rzecz powódki M. C. odsetki ustawowe :

- a. od kwoty 50.000 (pięćdziesiąt tysięcy) zł. za okres od dnia 28.12.2012r. do dnia 13.08.2013r.;
- b. od kwoty 5.000 (pięć tysięcy) zł. za okres od dnia 10.07.2013r. do dnia 13.08.2013r.;
- c. od kwoty 700 (siedemset) zł. , przy czym od kwoty 400 (czterysta) zł. za okres od dnia 28.12.2012r. do dnia 13.08.2013r. a od kwoty 300(trzysta) zł. za okres od dnia 26.12.2012. do dnia 13.08.2013r.;

VII. ustala, że pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. będzie ponosił odpowiedzialność w przyszłości za skutki wypadku , któremu uległa powódka M. C. w dniu 7 września 2012r.;

VIII. umarza postępowanie co do kwoty 55.700 zł. (pięćdziesiąt pięć tysięcy siedemset):

IX. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

X. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa –kasy Sądu Okręgowego w Toruniu kwotę 19.402 (dziewiętnaście tysięcy czterysta dwa) zł. tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;

XI. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 7.217 (siedem tysięcy dwieście siedemnaście) zł. tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Izabela Wieczór.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 24.06.2013 r. M. C. (dawniej (...)) wniosła o zasądzenie na jej rzecz od (...) Spółka Akcyjna w W.:

1. kwoty 250 000 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28.12.2012 r. do dnia zapłaty
2. kwoty 592,49 zł miesięcznie tytułem renty wyrównawczej z tytułu utraconej zdolności do pracy zarobkowej płatnej z dołu do 10 dnia każdego miesiąca począwszy od dnia 1.07.2013 r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w zapłacie poszczególnych rat,
3. kwoty 20 529 zł tytułem zwiększonych potrzeb za okres od 11.10.2012 r. do 30.06.2013 r. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1.07.2013 r. do dnia zapłaty,
4. kwoty 1 047 zł miesięcznie tytułem renty w związku z zwiększonymi potrzebami płatnej z dołu do 10 dnia każdego miesiąca począwszy od dnia 1.07.2013 r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w zapłacie poszczególnych rat,
5. kwoty 1 276 zł tytułem odszkodowania za szkodę na mieniu wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26.12.2012 r. do dnia zapłaty,
6. kwoty 3 455, 04 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia wraz z ustawowymi odsetkami: a) od kwoty 1 169,74 zł za okres od 26.12.2012 r. do dnia zapłaty, b) od kwoty 1 116,19 zł za okres od 7.02.2013 r. do dnia zapłaty, c) od kwoty 1 169,11 zł za okres od 02.06.2013 r. do dnia zapłaty,

oraz o ustalenie odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki wypadku któremu uległa powódka w dniu 7.09.2012 r., a także o zasądzenie kosztów procesu wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazała m. in., że: w dniu 7.09.2012 r. doszło do zdarzenia drogowego: samochód kierowany przez brata powódki P. K. wpadł w poślizg, uderzył w betonowy przepust wodny i dachował - wskutek którego powódka doznała uszkodzeń ciała. Kierujący pojazdem został ukarany mandatem karnym. Posiadacz pojazdu był w dacie zdarzenia ubezpieczony u pozwanego. Powódka zgłosiła szkodę pozwanemu w piśmie z dnia 21.11.2012 r. Pozwany odmówił uznania swojej odpowiedzialności. W chwili wypadku powódka miała 19 lat, wskutek zdarzenia doznała rozległych obrażeń ciała, bezpośrednio po wypadku została poddana operacji kręgosłupa, była hospitalizowana w okresie od 7.09.2012 r. do 10.10.2012 r., utraciła całkowicie zdolność do pracy zarobkowej, do dnia 31.12.2014 r., odbywała długą rehabilitację, wymagała i wymaga nadal opieki, nigdy nie powróci do pełnej sprawności ruchowej. Uzasadniając datę, od której powódka domagała się zasądzenia odsetek ustawowych od żądanej kwoty zadośćuczynienia powódka wskazała, że z żądaniem takim wystąpiła do pozwanego pismem z dnia 21.11.2012r., doręczonym pozwanemu 26.11.2012r. Jej zdaniem, w świetle znanych pozwanemu okoliczności sprawy oraz z uwagi na rozmiar krzywdy powódki należało uznać, że już z upływem 30 dni od daty złożenia przez nią zawiadomienia o szkodzie zadośćuczynienie było jej należne. Podkreśliła, że pozwany odmówił jej dobrowolnego uwzględnienia żądań z uwzględnieniem odsetek ustawowych, za czas po doręczeniu mu wezwania do zapłaty.

Żądanie w zakresie odszkodowania z tytułu zwiększonych potrzeb powódka uzasadniła tym, że począwszy od 11.10.2012r. do dnia złożenia pozwu, a także przez bliżej nieokreślony czas w przyszłości będzie wymagać opieki ze względu na znaczny uszczerbek na zdrowiu. Podniosła, że w okresie od 11.10.2012r (wyjście ze szpitala). do 31.01.2013r. była jej niezbędna pomoc w opiece i pielęgnacji w wymiarze 12 godzin na dobę- przyjęła, że koszt opieki wynosi 12 godzin x 10 zł. (według cennika usług opiekuńczych oraz pielęgnacyjno – higienicznych) = 120 zł na dobę, łącznie 3.600zł miesięcznie, a od 1.02.2013r. do 31.05.2013r. wymagała opieki w wymiarze 6 godzin na

dobę, tj. koszt opieki wynosił zdaniem powódki 60 zł. na dobę, miesięcznie koszt opieki wynosił 1800 zł. Powódka wskazała, że od 1.06.2013r. wymagała opieki w wymiarze 4 godziny na dobę, 40 zł. na dobę, a zatem koszt jej opieki miesięcznie wynosił 1047 zł. Od żądanych kwot tytułem odszkodowania powódka odjęła otrzymywany przez nią zasiłek pielęgnacyjny (od 1.12.2012r. powódka otrzymuje zasiłek pielęgnacyjny –z ZUS – 153 zł. miesięcznie).

W odpowiedzi na pozew (k. 155 i n.) pozwany (...) S.A. wniosło o oddalenie powództwa, zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazał m. in., że w toku postępowania likwidacyjnego ustalił i wypłacił powódce świadczenie w kwocie **50 000 zł z tytułu zadośćuczynienia**. W ocenie pozwanego przyznana dotychczas kwota zadośćuczynienia odpowiada doznany przez powódkę cierpieniom fizycznym i psychicznym. Ponadto pozwany przyznał powódce kwotę **5 000 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia i opieki** oraz kwotę **400 zł tytułem kosztów zniszczonego mienia** oraz kwotę **300 zł tytułem przejazdów**. Roszczenia z tytułu renty oraz z pkt. 3, 5 i 6 pozwu zakwestionował co do zasady i uznał za nieudowodnione.

Pismem z dnia 26.08.2013 r. (k. 164 i n.) powódka wskazała, że pozwany zapłacił powódce w dniu 13.08.2013 r. (a więc po doręczeniu odpisu pozwu) kwotę 55 700 zł i powódka cofa pozew w tej części. W związku z zapłatą powódka modyfikuje roszczenie w ten sposób, że:

1. ogranicza żądanie zadośćuczynienia do kwoty 200 000 zł z ustawowymi odsetkami od ww. kwoty od dnia 28.12.2012 r. do dnia zapłaty oraz odsetki ustawowe od kwoty 50.000 zł od dnia 28.12.2012 r. do dnia 13.08.2013 r. tj. do dnia zapłaty

1. ogranicza żądanie z pkt. 3 pozwu dot. zwiększonych potrzeb za okres od 11.10.2012 r. do 30.06.2013 r. do kwoty 15 529 zł wraz z odsetkami ustawowymi od w/w kwoty od dnia 1.07.2013r. do zapłaty oraz odsetek ustawowych od kwoty 5.000 zł za okres od dnia 1.07.2013r. do dnia zapłaty – 13.08.2013r.

2. Ogranicza żądanie z pkt 5 pozwu dot. odszkodowania za szkodę na mieniu do kwoty 876 zł wraz z ustawowymi odsetkami za okres od dnia 28.12.2012 do dnia zapłaty oraz ustawowymi odsetkami od kwoty 400 zł od dnia 28.12.2012 r. do dnia zapłaty 13.08.2013r.,

3. ogranicza żądanie z pkt 6 pozwu dot. zwrotu kosztów leczenia do: kwoty 3 155,04 zł wraz z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 869,74 zł za okres od 28.12.2012 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 300 zł za okres od 26.12.2012 do dnia zapłaty 13.08.2013 r.,

- od kwoty 1 116,19 zł za okres od dnia 7.02.2013 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 1 169,11 za okres od dnia 2.06.2013 r. do dnia zapłaty.

Pismem z dnia 09.09.2016 r. (k. 336 i n.) powódka zmieniła żądanie zgłoszone w pkt 2 petitum pozwu z ten sposób, że w miejsce wniosku o „zasądzenie na rzecz powódki renty wyrównawczej z tytułu niezdolności do pracy zarobkowej, w wysokości 592, 49 zł miesięcznie, płatnej z dołu do 10tego dnia każdego miesiąca począwszy od 1 lipca 2013 r. wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w zapłacie poszczególnych rat”, wniosła o:

- zasądzenie na rzecz powódki renty wyrównawczej z tytułu niezdolności do pracy zarobkowej, w wysokości **592,49 zł** miesięcznie, płatnej z dołu do 10tego dnia każdego miesiąca począwszy od **1.07.2013 r. do 31.12.2013 r.** wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w zapłacie poszczególnych rat,

- zasądzenie na rzecz powódki renty wyrównawczej z tytułu niezdolności do pracy zarobkowej, w wysokości **648,31 zł** miesięcznie, płatnej z dołu do 10tego dnia każdego miesiąca począwszy od **1.01.2014 r. do 28.02.2014 r.** wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w zapłacie poszczególnych rat,

- zasądzenie na rzecz powódki renty wyrównawczej z tytułu niezdolności do pracy zarobkowej, w wysokości **617,70 zł** miesięcznie, płatnej z dołu do 10tego dnia każdego miesiąca począwszy od **1.03.2014 r. do 31.12.2014 r.** wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w zapłacie poszczególnych rat,

- zasądzenie na rzecz powódki renty wyrównawczej z tytułu niezdolności do pracy zarobkowej, w wysokości **666,66 zł** miesięcznie, płatnej z dołu do 10tego dnia każdego miesiąca począwszy od **1.01. 2015r. do 28.02.2015 r.** wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w zapłacie poszczególnych rat,

- zasądzenie na rzecz powódki renty wyrównawczej z tytułu niezdolności do pracy zarobkowej, w wysokości **643,14 zł** miesięcznie, płatnej z dołu do 10tego dnia każdego miesiąca począwszy od **1.03.2015 r. do 31.12.2015 r.** wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w zapłacie poszczególnych rat,

- zasądzenie na rzecz powódki renty wyrównawczej z tytułu niezdolności do pracy zarobkowej, w wysokości **712,67 zł** miesięcznie, płatnej z dołu do 10tego dnia każdego miesiąca począwszy od **1.01.2016r .** wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w zapłacie poszczególnych rat.

W uzasadnieniu powódka wskazała, iż w kolejnych latach począwszy od: 1.01.2014 r., od 1.01.2015 r., od 1.01.2016 r. zmieniane były przez pracodawcę kwoty minimalnego wynagrodzenia. W okresie od 1.01.2014 r. do 31.12.2014 r. wynosiła ona 1 237,20 zł netto

(1 680 zł brutto), w okresie od 1.01.2015 r. do 31.12.2015 r. – 1 286,16 zł netto (1 750 zł brutto), w okresie od 1.01.2016 r. – 1 355,69 zł netto (1 850 zł brutto). Natomiast kwoty żądanej renty z tytułu utraconych dochodów zostały wyliczone w ten sposób, że od kwot minimalnego wynagrodzenia netto za poszczególne lata, odjęto kwoty otrzymywanych przez powódkę świadczeń (renta socjalna) z ZUS. Powódka wskazała przy tym, że pierwotnie otrzymywała rentę w wysokości 588,89 zł netto, począwszy od dnia 1.03.2014 r. otrzymywała świadczenie w wysokości 619,50 zł miesięcznie, zaś od 1.03.2015 r. otrzymuje świadczenie w wysokości 643,02 zł.

Pismo powódki z dnia 6.09.2016r (karta 336 i nast.) zostało doręczone pełnomocnikowi pozwanego w dniu 18.10.2018r.. Pozwany w piśmie z dnia 2.11.2018r. (karta 541 i nast.) wniósł o oddalenie również oddalonego powództwa. Podtrzymał swoje stanowisko a dodatkowo podniósł zarzut przedawnienia roszczenia w zakresie rozszerzonego powództwa. Podkreślił, że w myśl art. 819§4 k.c. do roszczeń o rentę ma zastosowanie 3 letni okres przedawnienia. Pozwany wskazał, że powód rozszerzył powództwo w dniu 6.09.2018r. , zatem po upływie trzech lat od dnia wymagalności roszczenia. Zdaniem pozwanego przedawnieniu uległy również odsetki od w.w kwoty. Nadto pozwany podniósł, że odsetki od kwoty rozszerzonego powództwa winny zostać naliczone od dnia skutecznego doręczenia pozwanemu odpisu pisma zawierającego rozszerzenie powództwa.

W kolejnym piśmie procesowym z dnia 07.12.2018 r. (k. 544 i n.) powódka zmieniła ww. żądanie (określone pismem z dnia 09.09.2016 r.) w ten sposób, że wniosła o:

- zasądzenie na rzecz powódki renty wyrównawczej z tytułu niezdolności do pracy zarobkowej, w wysokości **592,49 zł** miesięcznie, płatnej z dołu do 10tego dnia każdego miesiąca począwszy od **1.07.2013 r. do 31.12.2013 r.** wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w zapłacie poszczególnych rat,

- zasądzenie na rzecz powódki renty wyrównawczej z tytułu niezdolności do pracy zarobkowej, w wysokości **648,31 zł** miesięcznie, płatnej z dołu do 10tego dnia każdego miesiąca począwszy od **1.01.2014 r. do 28.02.2014 r.** wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w zapłacie poszczególnych rat,

- zasądzenie na rzecz powódki renty wyrównawczej z tytułu niezdolności do pracy zarobkowej, w wysokości **617,70 zł** miesięcznie, płatnej z dołu do 10tego dnia każdego miesiąca począwszy od **1.03.2014 r. do 31.12.2014 r.** wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w zapłacie poszczególnych rat,

- zasądzenie na rzecz powódki renty wyrównawczej z tytułu niezdolności do pracy zarobkowej, w wysokości **666,66 zł** miesięcznie, płatnej z dołu do 10tego dnia każdego miesiąca począwszy od **1.01. 2015r. do 28.02.2015 r.** wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w zapłacie poszczególnych rat,

- zasądzenie na rzecz powódki renty wyrównawczej z tytułu niezdolności do pracy zarobkowej, w wysokości **643,14 zł** miesięcznie, płatnej z dołu do 10tego dnia każdego miesiąca począwszy od **1.03.2015 r. do 31.12.2015 r.** wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w zapłacie poszczególnych rat,

- zasądzenie na rzecz powódki renty wyrównawczej z tytułu niezdolności do pracy zarobkowej, w wysokości **712,67 zł** miesięcznie, płatnej z dołu do 10tego dnia każdego miesiąca począwszy od **1.01.2016 r. do 29.02.2016 r.** wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w zapłacie poszczególnych rat.

- zasądzenie na rzecz powódki renty wyrównawczej z tytułu niezdolności do pracy zarobkowej, w wysokości **614,34 zł** miesięcznie, płatnej z dołu do 10tego dnia każdego miesiąca począwszy od **1.03.2016 r. do 31.12.2016 r.** wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w zapłacie poszczególnych rat,

- zasądzenie na rzecz powódki renty wyrównawczej z tytułu niezdolności do pracy zarobkowej, w wysokości **712,67 zł** miesięcznie, płatnej z dołu do 10tego dnia każdego miesiąca począwszy od **1.01.2016 r.** wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w zapłacie poszczególnych rat.

- zasądzenie na rzecz powódki renty wyrównawczej z tytułu niezdolności do pracy zarobkowej, w wysokości **718,13 zł** miesięcznie, płatnej z dołu do 10tego dnia każdego miesiąca począwszy od **1.01.2017 r. do 28.02.2017 r.** wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w zapłacie poszczególnych rat,

- zasądzenie na rzecz powódki renty wyrównawczej z tytułu niezdolności do pracy zarobkowej, w wysokości **735,08 zł** miesięcznie, płatnej z dołu do 10tego dnia każdego miesiąca począwszy od **1.01.2017 r. do 31.12.2017 r.** wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w zapłacie poszczególnych rat,

- zasądzenie na rzecz powódki renty wyrównawczej z tytułu niezdolności do pracy zarobkowej, w wysokości **805,60 zł** miesięcznie, płatnej z dołu do 10tego dnia każdego miesiąca począwszy od **1.01.2018 r. do 28.02.2018 r.** wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w zapłacie poszczególnych rat,

- zasądzenie na rzecz powódki renty wyrównawczej z tytułu niezdolności do pracy zarobkowej, w wysokości **784,82 zł** miesięcznie, płatnej z dołu do 10tego dnia każdego miesiąca począwszy od **1.03.2018 r. do 31.05.2018 r.** wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w zapłacie poszczególnych rat,

- zasądzenie na rzecz powódki renty wyrównawczej z tytułu niezdolności do pracy zarobkowej, w wysokości **651,88 zł** miesięcznie, płatnej z dołu do 10tego dnia każdego miesiąca począwszy od **1.06.2018 r.** wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w zapłacie poszczególnych rat.

W uzasadnieniu powódka ponownie wskazała, iż w kolejnych latach począwszy od: 1.01.2016 r., od 1.01.2017 r., od 1.01.2018 r. zmieniane były przez pracodawcę kwoty minimalnego wynagrodzenia. W okresie od 1.01.2016 r. do 31.12.2016 r. kwota minimalnego wynagrodzenia wyniosła 1 355,69 zł netto (1 850 zł brutto), od 1.01.2017 r. do 31.12.2017 r. wynosiła ona 1 459,48 zł netto (2 000 zł brutto), zaś w okresie od 1.01.2018 r. – 1 530 zł netto (2 100 zł brutto). Natomiast kwoty żądanej renty z tytułu utraconych dochodów zostały wyliczone w ten sposób, że od kwot minimalnego wynagrodzenia netto za poszczególne lata, odjęto kwoty otrzymywanych przez powódkę świadczeń (renta socjalna) z ZUS. Powódka wskazała przy tym, że pierwotnie otrzymywała rentę w wysokości 588,89 zł netto, począwszy od dnia 1.03.2014 r. otrzymywała świadczenie w wysokości 619,50 zł miesięcznie, od 1.03.2015 r. otrzymywała świadczenie w wysokości 643,02 zł, od 1.03.2016 r. otrzymywała świadczenie w wysokości 741,35 zł, od dnia 1.03.2017 r. otrzymywała świadczenie w wysokości 724,40 zł, od 1.03.2018 r. otrzymywała świadczenie w wysokości 745,18 zł, a od 1.06.2018 r. otrzymuje świadczenie w wysokości 878,12 zł.

Tym samym pismem procesowym powódka zmieniła nadto żądanie, w ten sposób, że w miejsce wniosku o „zasądzenie na rzecz powódki renty z tytułu zwiększonych potrzeb w wysokości 1047 zł miesięcznie, płatnej z dołu do 10tego każdego miesiąca począwszy od 1.07.2013 r. wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w zapłacie poszczególnych rat wniosła o:

- zasądzenie na rzecz powódki renty z tytułu zwiększonych potrzeb w wysokości **1047 zł** miesięcznie, płatnej z dołu do 10tego każdego miesiąca począwszy od **1.07.2013 r. do 31.10.2018 r.** wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w zapłacie poszczególnych rat,

- zasądzenie na rzecz powódki renty z tytułu zwiększonych potrzeb w wysokości **1015,58 zł** miesięcznie, płatnej z dołu do 10tego każdego miesiąca począwszy od **1.11.2018 r.** wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w zapłacie poszczególnych rat.

Powódka wskazała przy tym, iż zmiana modyfikacji żądania podyktowana jest okolicznością, iż od dnia 06.11.2018 r. przyznano jej kwotę 184,42 zł tytułem zasiłku pielęgnacyjnego (w miejsce kwoty 153 zł), dlatego aktualną wysokość renty z tytułu zwiększonych potrzeb obliczyła w następujący sposób: 4 godz. * 10 zł * 30 dni – 184,42 zł (1 015,58 zł).

Pismo powyższe zostało doręczone pozwanemu w dniu 20.12.2018r. (rozprawa karta 566) . Pozwany w piśmie z dnia 17.12.2018r. (karta 572) ponownie podniósł zarzut co do rozszerzonego powództwa i powołał te same argumenty jak w piśmie poprzednim.

W dalszym toku postępowania strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu **7.09.2012 r.** o godz. 16:00 w B. na drodze krajowej nr. 2009 na skutek niedostosowania prędkości do warunków jazdy przez kierującego pojazdem R. L. (...) P. K. doszło do zdarzenia drogowego z udziałem pasażerki M. C. (dawniej (...)). W chwili zdarzenia uczestnicy kolizji mieli zapięte pasy bezpieczeństwa. Pogotowie (...) zabrało z miejsca zdarzenia M. K. i zawiozło ją do szpitala. Sprawcę zdarzenia ukarano mandatem karnym. Prowadzono postępowanie przygotowawcze w PR T. - Wschód w T. sygn. 2 Ds 193/13.

D: zaświadczenie o zdarzeniu drogowym K. w T. z dnia 8.09.2012 r. k. 17, pismo z K. w T. z dni 1.02.2013 r. k. 18, akta szkody k. 19-23, odpis skrócony aktu małżeństwa k. 339-340

W czasie wypadku M. C. (dawniej (...)) miała 18 lat i była uczennicą technikum. Planowała zdanie matury i wyjazd zagranicę do pracy. Do zdarzenia drogowego doszło, gdy wraz z bratem wracała ze szkoły do domu w m. W.. Po wypadku M. C. (dawniej (...)) musiała poddać się długotrwałemu leczeniu i w konsekwencji zmienić swoje plany życiowe.

D: zeznania świadka B. K. (1) protokół z dnia 24.09.2013 r. 00:03:03-00:11:59 (k. 170 v.)

Po zdarzeniu powódka została przewieziona do Szpitala Miejskiego im. (...) w T.. Rozpoznano u niej wówczas złamanie kręgu L3 ze stenozą kanału kręgowego, złamanie podstawy pierwszej kości śródstopia lewego, złamanie mostka, słuczenie płuca prawego, zespół ogona końskiego pourazowego, niedowład wiotki kończyn dolnych oraz zaburzenia czucia w pęcherzu. Z uwagi na silne dolegliwości bólowe zakwalifikowano powódkę do leczenia operacyjnego w trybie ostrego dyżuru i została poddana 7 godzinnej operacji. W czasie jej trwania wstawiono jej 8 śrub w kręgosłup oraz tytanowy stelaż zespalający odcinek lędźwiowy kręgosłupa.

D: karta informacyjna leczenia szpitalnego k. 26-27

We wrześniu i październiku 2012 r. powódka przeszła szerokie konsultacje neurochirurgiczne, ortopedyczne oraz psychologiczne w Szpitalu Miejskim im. (...) w T.. Usunięto jej wówczas szwy. Stan pacjentki został oceniony jako dobry, a rany jako zagojone prawidłowo. Z uwagi na złamanie pierwszej kości śródstopia lewego zalecone jej zostały

ćwiczenia lewej stopy, masaże wirowe oraz chodzenie z obciążeniem lewej kończyny. Co do stanu psychicznego pacjentki, stwierdzono u niej pełną orientację i świadomość, zachowany kontakt słowno-logiczny oraz wrażliwość emocjonalną. Zalecono jej nadto kontynuowanie terapii psychologicznej. Powódka otrzymała także skierowanie do (...) i na nauczanie indywidualne w ramach Wojewódzkiej Poradni P. P.w T..

D: karta informacyjna leczenia szpitalnego k. 28-29, historia choroby –przyjęcia pacjenta oraz karty badań i obserwacji k. **123-148**

W trakcie hospitalizacji powódka była odwiedzana w Szpitalu Miejskim w T. przez matkę B. K. (1), dojeżdżającą w tym celu z m. W., samochodem osobowym F. (...) nr rej. (...). Ponadto matka wozila córkę na wizyty lekarskie i rehabilitację.

D: oświadczenie B. K. (1) k. 49-52, 55-59

Po wyjściu ze szpitala (10.10.2012 r.) powódka wraz z matką zamieszkały w mieszkaniu w T.. W mieście był bowiem lepszy dostęp do lekarzy, rehabilitantów, nauczania indywidualnego. Po wyjściu ze szpitala chodziła przy balkoniku. Wózek inwalidzki został pożyczony. Powódka miała znaczne trudności z poruszaniem się m. in. z klatki schodowej do samochodu. W okresie rehabilitacji M. K. wracała powoli do zdrowia

D: zeznania świadka B. K. (1) protokół z dnia 24.09.2013 r. 00:03:03-00:27:42 (k. 170 v.)

Po wypadku powódka korzystała z usługi fizjoterapeutycznej w postaci masażu ręcznego odcinka lędźwiowego kręgosłupa za cenę 90 zł brutto (3szt), z prywatnej usługi fizjoterapeutycznej za cenę 120 zł brutto (3 szt) oraz za cenę 160 zł brutto (4szt), a także rehabilitacji domowej za cenę 180 zł brutto (4 szt). Korzystała również z prywatnej usługi osteopatycznej za cenę 150 zł brutto (3szt) oraz prywatnej usługi fizjoterapeutycznej za cenę 150 zł brutto (3szt).

D: faktury Vat k. 63-65, 72-74, dokumentacja medyczna dot. rehabilitacji k. 108-109, historia zdrowia i choroby powódki k. 112-117

Wskutek zdarzenia powódka utraciła odzież o łącznej wartości 400 zł.

D: oświadczenie powódki k. 47, oświadczenie B. K. (1) k. 48

Wskutek zdarzenia, w ramach leczenia i rehabilitacji, M. C. (dawniej (...)) **zakupiła**: leki za cenę 17,74 zł brutto, lekki opatrunek gipsowy za cenę 108 zł brutto, wapń z magnezem za cenę 86,40 zł brutto oraz za cenę 172,80 zł brutto, nasadkę na kule (3szt) za cenę 24 zł brutto, kule łokciowe oraz opaskę za cenę 100 zł brutto, leki za cenę 88, 95 zł brutto, leki za cenę 36,01 zł brutto, taśmę rehabilitacyjną za cenę 18,60 zł, opaskę dzianą , bandaż za cenę 10,69 zł.

D: faktura vat k. 53-54, 60-61, 62, 66, 68, 69-71

Zakup w/w przedmiotów był konieczny z uwagi na doznane przez powódkę obrażenia ciała.

Bezsporne

W dniu **3.10.2012 r.** orzeczono o potrzebie indywidualnego nauczania M. C. (dawniej (...)) z uwagi na stan zdrowia uniemożliwiający uczęszczanie do szkoły.

D: orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej w T. z dn. 03.10.2013 r. k. 33-34

W dniu **12.10.2012 r.** matka powódki kupiła matę łazienkową w (...) sp. z o.o. za cenę 39 zł brutto.

D: faktura vat (...) k. 46

W dniu **17.10.2012 r.** matka powódki B. K. (1) zleciła w U. pralnicza spółdzielnia pracy pranie o wartości 87 zł brutto zł.

D: faktura Vat (...) k. 45

W/w usługa była konieczna do wyprania rzecz powódki zabrudzonych w związku z wypadkiem drogowym.

Bezsporne

W dniu **22.10.2012 r.** matka powódki B. K. (1) zakupiła komputer T. S. za cenę 750 zł brutto.

D: faktura Vat (...) k. 44

Komputer był potrzebny powódce, ponieważ wskutek doznanych obrażeń ciała nie mogła utrzymać długopisu w dłoni, a komputer pomagał jej w realizacji obowiązku szkolnego w ramach nauczania indywidualnego.

Bezsporne

Dnia **22.11.2012 r.** Szpital Miejski im. (...) w T. wystawił powódce zaświadczenie lekarskie dla potrzeb Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, w którym stwierdzono, iż poszkodowana wymaga dalszego leczenia i rehabilitacji, które rokują na poprawę stanu jej zdrowia w przyszłości. Jednocześnie stwierdzono, iż niezbędne jest zapewnienie powódce zaopatrzenia ortopedycznego i sprzętu rehabilitacyjnego w postaci kul łokciowych oraz wózka inwalidzkiego.

D: zaświadczenie lekarskie z dn. 22.11.2012 r. k. 30-31

Pismem z dnia **21.11.2012 r.** (data wpływu do pozwanego : 26.11.2012r.).M. C. (dawniej (...)) reprezentowana przez Centrum (...) wezwała (...) S.A. do wypłaty na rzecz poszkodowanej:

- zadośćuczynienia w kwocie 250 000 zł,
- kosztów leczenia w kwocie 125,74 zł,
- kosztów dojazdów w kwocie 1 044,00 zł,
- kosztów opieki w kwocie 4 704,00 zł, w wymiarze 14 h na dobę i stawce 8h za godzinę za okres do dnia 21.11.2012 r.,
- zniszczonych rzeczy 400 zł,
- innych 876 zł m. in. Zakupu laptopa, prania koca, ubrań, maty antypoślizgowej do wanny. Do pisma powódka dołączyła między innymi kartę informacyjną leczenia szpitalnego w (...) Szpitalu Miejskim im. (...) w T..

Pozwany prowadził postępowanie wyjaśniające i już w dniu 27.12.2012r. dysponował informacją odnośnie zakresu szkody i jego odpowiedzialności. W tym dniu do pozwanego wpłynęło zaświadczenie K. w T. o zdarzeniu drogowym(wywrócenie się pojazdu) z dnia 7.09.2012r. z którego wynikało, że powódka – pasażerka pojazdu doznała obrażeń w postaci: złamania kręgosłupa i mostka.

D: akta szkody : wezwanie do zapłaty z załącznikami, pisma ubezpieczyciela do Policji, informacja o zdarzeniu drogowym.

Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia **18.12.2012 r.** powódka została zakwalifikowana jako osoba całkowicie niezdolna do pracy do dnia 31 grudnia 2014 r.

D: orzeczenie ZUS z dn. 18.12.2012 r. k. 32

Decyzją z dnia **02.01.2013 r.** Zakład Ubezpieczeń Społecznych **przyznał** M. C. (dawniej (...)) **prawo do renty socjalnej** od 1.11.2012 r. do 31.12.2014 r. w wysokości 588,89 zł netto.

D: decyzja ZUS k. 38-40

Pismem z dnia **02.01.2013 r.** powódka sprecyzowała roszczenie skierowane do pozwanego o dalsze koszty leczenia: 683 zł 89 gr, oraz koszty dojazdów 346 zł

D: wezwanie do zapłaty k. 67

W odpowiedzi na wezwanie przez powódkę do zapłaty, pozwany - (...) .U. S.A. pismem z dnia **07.02.2013 r.** odmówiło zaspokojenia zgłoszonego roszczenia, wskazując, że czynności przeprowadzone przez organy ścigania nie pozwalają na potwierdzenie okoliczności wskazanych w zgłoszeniu szkody - postępowanie karne nie zostało wszczęte, a organy ścigania ograniczyły czynności wyłącznie do spisania notatki urzędowej. Nie przeprowadzono czynności wymaganych w przypadku zdarzenia drogowego, którego konsekwencją jest rozstrój zdrowia na okres przekraczający siedem dni.

D: pismo strony pozwanej k. 24-25

M. C. (dawniej (...)) ukończyła Technikum w Zespole Szkół (...) dnia **26.04.2013 r.** Po ukończeniu szkoły średniej, nie mogła podjąć pracy w wyuczonym zawodzie (gastronomia), o wyjeździe zagranicę mowy być nie mogło. Podjęła naukę w szkole policealnej wieczorowej.

D: świadectwo ukończenia technikum k. 35-37, zeznania świadka B. K. (1) protokół z dnia 24.09.2013 r. 00:11:59-00:22:39 (k. 170 v.)

W wyniku wypadku rozpoznano u powódki zespół ogona końskiego ustępujący oraz stwierdzono, że doznała 20% uszczerbku na zdrowiu - cechy uszkodzenia zostały uznane za wyraźne (zaburzenia czucia, zniesienie odruchów), wiele objawów uległo poprawie w tym siła mięśniowa, czynność pęcherza moczowego. W czasie badania przez biegłego neurologa chodziła samodzielnie bez pomocy. Istnieje możliwość odzyskania zdrowia układu nerwowego w dużym procencie, ale nie wiadomo czy w pełni. Powódka nie powinna wykonywać pracy polegającej na dźwiganiu, staniu, ani uprawiać sportu. Możliwe jest donoszenie ciąży i urodzenie dziecka siłami natury. Od 11.10.2012 - lutego 2013 r. (wypisanie ze szpitala) badana wymagała pomocy przy kąpieli ubieraniu się, posiłkach, załatwianiu potrzeb fizjologicznych, dowożeniu na rehabilitację, ok. 8 godzin dziennie. Od lutego 2013 do 29.10.2013 nie ma takich potrzeb - jedynie asekuracji przy wizytach u lekarza/rehabilitanta ok 4 h dziennie. Po 29.10.2013 r. powódka jest samodzielna i nie wymaga opieki drugiej osoby.

D: opinia biegłego neurologa z 12.11.2013 r. k. 174 i nast.

Nadto w wyniku wypadku powódka doznała następujących obrażeń:

- 15% uszczerbku w związku z złamaniem wieloodłamowym kręgu L3,

- 5% uszczerbku w związku z złamaniem kości śródstopia lewego,

- złamanie mostka 0%,

- znaczny stopień cierpienia bezpośrednio po urazie, dolegliwości bólowe pooperacyjne ograniczona sprawność, mogła poruszać się samodzielnie przy pomocy kul.

Stwierdzono u niej zniekształcenie kręgosłupa, bez całkowitego zeszywnienia odcinka lędźwiowo-piersiowego. Stwierdzono także negatywne rokowanie co do odzyskania pełnej sprawności ruchowej oraz trwałe wyłączenie z ruchu odcinka L2-L4 operacyjne usztywnienie tego odcinka, a także możliwość narastania dalszych zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa. W efekcie zalecono jej podjęcie 3-4 cykli(10-dniowych) rehabilitacji rocznie. Lekarz ortopeda zalecił powódce także pływanie oraz masaże celem poprawy sprawności kręgosłupa oraz kategorycznie

zakazał podnoszenia ciężkich przedmiotów czy przebywania w pozycji pochylonej. Sprawność kończyn górnych u powódki nie została jednak naruszona w wyniku urazu kręgosłupa. Nie wymaga ona także leczenia farmakologicznego.

D: opinia biegłego chirurga urazowo-ortopedyczna z 03.01.2014r. k. 189-192, uzupełniająca opinia ustna biegłego R. A. z dn. 25.10.2016 r. k. 362v

Ograniczenie ruchomości u powódki objawia się utrudnieniem w schylaniu się i pełnego wyprostu pleców, a także niewielkim osłabieniem zginania bioder oraz stopy prawej. Powódka nie powinna także dźwigać ponad 5 kg ani podejmować czynności wysiłkowych o charakterze siłowym. Stan neurologiczny powódki rokuje na jej sprawność i samodzielność w przyszłości, jednakże prawdopodobnie nadal będą utrzymywały się uczucia „drętwienia”. Nadto nie ma szans na poprawę w zakresie ruchomości kręgosłupa lędźwiowego, ponieważ jest on unieruchomiony w segmentach L2-L4. Istnieje także możliwość rozwinięcia się wcześniejszych zmian zwyrodnieniowych, które powodują ograniczenia ruchomości i dolegliwości bólowe w obrębie kręgosłupa, dlatego zalecono powódce zabiegi rehabilitacyjne i fizjoterapię, takie jak: kinezyterapię indywidualną, masaż suchy, terapię punktów spustowych, terapię manualną typu powięziowego, relaksację poziometryczną, hydroterapię – masaże wirowe, kąpiele perełkowe, fizykoterapię, laseroterapię oraz krioterapię. Zalecenia te odnoszą się okresu trzech kolejnych lat od dnia wydania opinii tj. 17.06.2016 r. i powinny odbywać się 2 razy w tygodniu.

D: Opinia biegłej z zakresu rehabilitacji i neurologii z 17.06.2016 r. k. 295-300, pisemne wyjaśnienia biegłej z dn. k. 386-388

W wyniku wypadku u powódki wystąpił niedowład kończyn dolnych, zaburzenia czucia, zaburzenia moczowe - po operacji i leczeniu rehabilitacyjnym zmniejszyły się lub cofnęły. Powódka może nadal odczuwać przewlekłe dolegliwości bólowe. Nadto istnieje możliwość szybkiego rozwoju choroby zwyrodnieniowej kręgosłupa, a z uwagi na trwałe unieruchomienie kręgosłupa, osłabienie kończyn dolnych i zaburzenia czucia powierzchniowego nie ma szans na odzyskanie pełnego zdrowia po wypadku. Dolegliwości powódki mogą nasilać się w przyszłości i niewykluczone jest, że będzie ona musiała przejść kolejne operacje. Nadto poszkodowana nie może wykonywać wyuczonego zawodu w pełnym zakresie, a jedynie lekkie prace biurowe, a nadto na skutek doznanych obrażeń nie powinna dźwigać ponad 5 kg. Może jednak zająć w ciąży i ją donosić, chociaż prawdopodobnie będzie odczuwała wówczas większe dolegliwości, a nawet zalecenie rozwiązanie ciąży przez cesarkę. Do dnia 28.03.2013 r. wymagała pomocy osób trzecich od 2 - 4 godzin, a do dnia dzisiejszego konieczna jest jej pomoc w wykonywaniu cięższych prac np. noszeniu zakupów ponad 5 kg. Biegła neurochirurg ustaliła ostatecznie u powódki uszczerbek – 15% w związku z uszkodzeniem kręgosłupa na odcinku lędźwiowym- ograniczenie ruchomości w zakresie rotacji powyżej 20 stopni i zginania do 50 cm oraz 5% - uszkodzenie kręgosłupa na odcinku lędźwiowo – krzyżowym.

D: Opinia biegłego z zakresu neurochirurgii z 01.08.2017 r. k. 404-412, opinia uzupełniająca biegłego neurochirurga k. 446

Biegły urolog stwierdził 10% uszczerbku na zdrowiu u powódki. Nadto podkreślił, iż kilka razy w roku przechodzi ona infekcje układu moczowego, a dolegliwości związane z oddawaniem moczu są następstwem urazu kręgosłupa. Nadto nie ma żadnych ograniczeń życiowych i występują u niej te same ryzyka co u zdrowego człowieka. Powódka nie potrzebuje cewnika, ani pielucho majtek. Jej rokowania co do zaburzeń oddawania moczu w przyszłości są trudne do określenia.

D: Opinia urologa k. 461-462, fotografia medyczna k. 463

Powódka była uzależniona od amfetaminy przed wypadkiem, spożywała także alkohol, jednak nie pozostaje w związku ze zdarzeniem. Powódka nie zgłaszała skarg ani zaburzeń psychicznych w związku z wypadkiem. Nie stwierdzono u niej także uszczerbku na zdrowiu psychicznym - tylko krótkotrwale cierpienia psychiczne średniego stopnia, które obecnie są niewielkie. Powódka nie wymaga obecnie systematycznej terapii psychologicznej oraz psychiatrycznej. Jej uszczerbek na zdrowiu został określony na poziomie 0%.

D: Opinia psychiatryczna i psychologiczna (ekspertyza sądowo-psychiatryczna) k. 487-514

Po wyjściu ze szpitala do lutego 2013 r. powódka wymagała pomocy osób trzecich w wymiarze 8 godzin dziennie, a od lutego 2013 r. nie wymagała już stałej opieki. Musiała korzystać z pomocy osób trzecich w wymiarze 4 godzin dziennie do czasu badania tj. do dnia 29.10.2013 r. i od tej daty biegły neurolog stwierdził, że powódka jest samodzielna.

Biegły neurochirurg stwierdził, że do dnia 28.03.2013 r. była jej potrzebna pomoc w wymiarze 2-4 godzin dziennie i stwierdził, że nadal wymaga ona pomocy przy wykonywaniu cięższych prac domowych.

D: opinia neurologa k 175v, opinia k. 300, opinia neurochirurga k. 411-412

Decyzją z dnia **01.03.2014 r.** Zakład Ubezpieczeń Społecznych **przyznał** M. C. (dawniej (...)) **prawo do renty socjalnej** od 1.03.2014 r. do w wysokości 619,50 zł netto.

D: decyzja ZUS k. 341

Decyzją z dnia **01.03.2015 r.** Zakład Ubezpieczeń Społecznych **przyznał** powódce **prawo do renty socjalnej** od 1.03.2015 r. w wysokości 643,02 zł netto.

D: decyzja ZUS k. 342

Powódka na dzień 29.01.2016 r. nadal miała utrwalony niedowład wiotki kończyn dolnych, zwłaszcza prawej oraz zaburzenia pęcherzowe. W efekcie decyzją Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności z dnia **18.03.2016 r.**, powódka została zakwalifikowana jako osoba o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym.

D: zaświadczenie lekarskie k. 344-347, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z dn. 18.03.2016 r. k. 343

Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia **02.01.2017 r.** powódka została zakwalifikowana jako osoba całkowicie niezdolna do pracy do dnia 31stycznia 2020 r.

D: orzeczenie ZUS z dn. 02.01.2020 r. k. 383-384, 562-563

Od **marca 2016 r.** powódka otrzymywała rentę socjalną w wysokości 644,63 zł netto.

D: zaświadczenie ZUS k. 549

Decyzją z dnia **01.03.2017 r.** Zakład Ubezpieczeń Społecznych **przyznał** powódce **prawo do renty socjalnej** od 1.03.2017 r. w wysokości 724,40 zł netto.

D: decyzja ZUS k. 550-553

Decyzją z dnia **01.03.2018 r.** Zakład Ubezpieczeń Społecznych **przyznał** powódce **prawo do renty socjalnej** od 1.03.2018 r. w wysokości 745,18 zł netto.

D: decyzja ZUS k. 554-556

Decyzją z dnia **24.09.2018 r.** Zakład Ubezpieczeń Społecznych **przyznał** powódce **prawo do renty socjalnej** od 1.06.2018 r. w wysokości 1029,80 zł netto.

D: decyzja ZUS k. 557-559

W okresie od 1.03.2016 r. **do 31.10.2018 r.** powódka pobierała zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 153 zł, a od **1.11.2018 r.** otrzymuje zasiłek pielęgnacyjny w kwocie 184,42 zł.

D: decyzja ZUS k. 560-561, pismo (...) k. 574

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o okoliczności bezsporne, dowody z dokumentów zgromadzonych w sprawie, opinie biegłych sądowych, zeznania świadków, a także na podstawie przesłuchania powódki oraz akt szkody.

Sąd dał wiarę zeznaniom powódki. Zdaniem Sądu były one wyczerpujące i szczerze.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków A. K. i B. K.. Przede wszystkim Sąd dał tym zeznaniom wiarę co do przebiegu wypadku, jego skutków, procesu leczenia powódki i rozmiaru jej cierpień, zwłaszcza w początkowym stadium terapii, albowiem znajdują potwierdzenie w dokumentacji lekarskiej, w opiniach sądowno-lekarskich oraz w treści dowodu z przesłuchania powódki.

Za w pełni wiarygodne Sąd uznał wszystkie dokumenty zgromadzone w aktach sprawy, w szczególności dokumenty medyczne. Prawdziwość dokumentów nie budziła wątpliwości i nie była kwestionowana przez strony.

Sąd w co do zasady podzielił pisemne i ustne wyjaśniające opinie biegłych, albowiem zostały one sporządzone w sposób rzetelny, fachowy i nie zawierają sprzeczności.

Opinia biegłego podlega, tak jak inne dowody, ocenie według art. 233 § 1 k.p.c., lecz co odróżnia ją pod tym względem, to szczególne dla tego dowodu kryteria oceny, które stanowią: poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanego w niej stanowiska oraz stopień stanowczości wyrażonych ocen, a także zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej. Specyfika oceny tego dowodu wyraża się w tym, że sfera merytoryczna opinii kontrolowana jest przez sąd, który nie posiada wiadomości specjalnych, w istocie tylko w zakresie zgodności z zasadami logicznego myślenia i wiedzy powszechnej. Nadaje to pierwszorzędne znaczenie przy tej ocenie kryterium poziomu wiedzy biegłego. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2002 r., V CKN 1354/00, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 lipca 1998 r., II CKN 831/97, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 stycznia 2014 r., LEX nr 1433815).

Opinie sporządzone w niniejszej sprawie nie nasuwają żadnych zastrzeżeń zarówno co do sfery logicznej jak i motywacyjnej. Biegli podczas sporządzania opinii opierali się na dokumentacji medycznej powódki oraz aktach sprawy, szczegółowo opisali wyniki swoich badań, a wnioski wynikające z ich obserwacji są logiczne, spójne i nie wykazują błędów natury logicznej. Opinie są wyczerpujące, udzielają odpowiedzi na wszystkie postawione przez Sąd pytania, jak i dotyczą kwestii podnoszonych przez strony.

Wszelkie zgłaszane zarzuty zostały wyczerpująco i logicznie wyjaśnione w opiniach uzupełniających pisemnych i dodatkowo ustnych. Nie podlega także najmniejszej wątpliwości poziom fachowości biegłych potwierdzony stopniem naukowym i wieloletnią praktyką lekarską w swojej specjalności.

Odpowiedzialność sprawcy szkody, wynikająca z wypadku drogowego ma charakter odpowiedzialności deliktowej, albowiem wynika wyłącznie z popełnienia czynu niedozwolonego, w tym przypadku naruszenia zasad poruszania się po drogach publicznych, i zgodnie z art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 435 k.c. jest to odpowiedzialność na zasadzie ryzyka. Dla określenia zasad odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych zasadnicze znaczenie ma treść art. 34 ust. 1 i 35 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 r. Nr 124, poz. 1152) oraz art. 822 § 1 k.c. Odpowiedzialność ubezpieczyciela sięga tak daleko (z ograniczeniami dotyczącymi zapłaty jako rodzaju świadczenia i sumy gwarancyjnej) jak odpowiedzialność cywilna ubezpieczonego. Zatem odpowiedzialność ubezpieczyciela powstaje wówczas, gdy istnieje odpowiedzialność posiadacza pojazdu lub kierującego pojazdem na podstawie przepisów prawa cywilnego. Pozwany ostatecznie przyjął na siebie odpowiedzialność za skutki wypadku.

Przechodząc do rozważań odnośnie poszczególnych żądań pozwu należy wskazać, że zgodnie z art. 445 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę

tytułem **zadośćuczynienia**. W orzecznictwie, jak i w piśmiennictwie, ugruntowany jest pogląd o kompensacyjnym charakterze zadośćuczynienia przewidzianego w art. 445 § 1 k.c. Jest ono sposobem naprawienia krzywdy w postaci doznanych cierpień fizycznych i psychicznych. Określając wysokość "odpowiedniej sumy" Sąd powinien kierować się celami oraz charakterem zadośćuczynienia, uwzględnić wszystkie okoliczności, mające wpływ na rozmiar doznanej szkody niemajątkowej. Podstawowe znaczenie musi mieć rozmiar doznanej krzywdy, o którym decydują przede wszystkim takie czynniki, jak rodzaj uszkodzenia ciała czy rozstroju zdrowia, ich nieodwracalny charakter polegający zwłaszcza na kalectwie, długotrwałość i przebieg procesu leczenia, stopień cierpień fizycznych i psychicznych, ich intensywność i długotrwałość, wiek poszkodowanego i jego szanse na przyszłość oraz poczucie nieprzydatności społecznej.

Przenosząc te rozważania na grunt niniejszej sprawy należy podkreślić, iż powódka doznała poważnych obrażeń, które wiązały się ze znacznym cierpieniem fizycznym i psychicznym oraz silnymi dolegliwościami bólowymi. Obrażenia te w sposób zasadniczy zmieniły jej funkcjonowanie, a także plany na przyszłość, zwłaszcza, że w trakcie wypadku miała zaledwie 19 lat. Skutki wypadku będzie powódka odczuwać do końca życia i są one najtrwalsze w aspekcie ortopedycznym.

Łączny uszczerbek na zdrowiu stwierdzony u powódki jest znaczny i wynosi 70%. Biegły neurolog – w zakresie swej specjalności - ustalił go na 20% (zespół ogona końskiego ustępujący - cechy uszkodzenia zostały uznane za wyraźne - zaburzenia czucia, zniesienie odruchów), ortopeda w zakresie swej specjalności - ustalił go na 20 % (15% uszczerbku w związku z złamaniem wieloodłamowym kręgu L3,-5% uszczerbku w związku z złamaniem kości śródstopia lewego) Stwierdzono u niej zniekształcenie kręgosłupa, bez całkowitego zeszczywnienia odcinka lędźwiowo-piersiowego. Stwierdzono także negatywne rokowanie co do odzyskania pełnej sprawności ruchowej oraz trwałe wyłączenie z ruchu odcinka L2-L4 operacyjne uszczywnienie tego odcinka, a także możliwość narastania dalszych zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa.

Biegły neurochirurg – w zakresie swej specjalności - określił łączny uszczerbek na zdrowiu powódki na 20% (15% w związku z uszkodzeniem kręgosłupa na odcinku lędźwiowym- ograniczenie ruchomości w zakresie rotacji powyżej 20 stopni i zginania do 50 cm oraz 5% - uszkodzenie kręgosłupa na odcinku lędźwiowo – krzyżowym), zaś biegły z zakresu urologii – w zakresie swej specjalności – na 10%. Powódka podczas wypadku doznała szeregu urazów, których leczenie było bolesne, trudne i powikłane. Przeszła operację kręgosłupa, korzystała pomocy psychiatry i zażywała stosowne leki. Powódka nigdy nie wróci do pełnej sprawności fizycznej. Zmuszona jest prowadzić o wiele mniej aktywny tryb życia. Nie może dźwigać, czy wykonywać samodzielnie wielu podstawowych czynności życia codziennego jak. np. wieszanie firan czy przestawianie mebli. W tym zakresie będzie wymagała pomocy bądź wyręczenia przez osoby trzecie.

Jak stwierdzili biegli z zakresu ortopedii i rehabilitacji - powódka wymaga stałej rehabilitacji, zwłaszcza, że istnieje ryzyko nastąpienia niekorzystnych zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa w przyszłości. Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, że zadośćuczynienie, jakie zostało wypłacone przez pozwanego, w sposób oczywisty nie było wystarczające. W ocenie Sądu całkowita wysokość zadośćuczynienia powinna wynosić 250.000 zł. Pozwany tytułem powyższego wypłacił powódce dotychczas 50.000zł. Powódce należna jest więc różnica pomiędzy tymi kwotami, czyli 200.000zł. Kwotę tę zasądzono w punkcie pierwszym wyroku.

Odnosząc się do żądania odsetek ustawowych od zadośćuczynienia należy wskazać, że powódka domagała się zasądzenia odsetek ustawowych od żądanej kwoty zadośćuczynienia wskazując, iż z żądaniem takim wystąpiła do pozwanego pismem z dnia 21.11.2012r., doręczonym pozwanemu 26.11.2012r. Jej zdaniem, w świetle znanych pozwanemu okoliczności sprawy oraz z uwagi na rozmiar krzywdy powódki należało uznać, że już z upływem 30 dni od daty złożenia przez nią zawiadomienia o szkodzie zadośćuczynienie było jej należne. Podkreśliła, że pozwany odmówił jej dobrowolnego uwzględnienia żądań z uwzględnieniem odsetek ustawowych, za czas po doręczeniu mu wezwania do zapłaty.

Z poczynionych ustaleń wynika, że do pisma skierowanego do pozwanego z dnia 21.11.2012r. dołączyła między innymi kartę informacyjną leczenia szpitalnego w (...) Szpitalu Miejskim im. (...) w T. oraz, że prowadzone przez pozwanego

postępowanie wyjaśniające pozwalało już w dniu 27.12.2012r. na przyjęcie przez niego odpowiedzialności za skutki wypadku. W tej dacie pozwany dysponował informacją odnośnie zakresu szkody i jego odpowiedzialności. W tym dniu do pozwanego wpłynęło zaświadczenie K. w T. o zdarzeniu drogowym(wywrócenie się pojazdu) z dnia 7.09.2012r. z którego wynikało, że powódka – pasażerka pojazdu doznała obrażeń w postaci: złamania kręgosłupa i mostka. Jeśli zważyć na to, że powódka konsekwentnie domagała się zadośćuczynienia w tej samej kwocie, w postępowaniu likwidacyjnym i przed Sądem, a zakres doznanych krzywd nie uległ zmianie, to przyjąć należało, iż pozwany popadł w opóźnienie z dniem następnym po uzyskaniu informacji o zdarzeniu drogowym tj. z dniem 28.12.2012r. Reasumując, żądanie w zakresie odsetek było zasadne, a podstawą rozstrzygnięcia w tym przedmiocie był art. 481 § 1 k.c.

Pismem z dnia 26.08.2013 r. (k. 164 i n.) powódka wskazała, że pozwany zapłacił powódce w dniu 13.08.2013 r. (a więc po doręczeniu odpisu pozwu) kwotę 55 700 zł i powódka cofa pozew w tej części. W związku z zapłatą powódka zmodyfikowała roszczenie w ten sposób, że ograniczyła żądanie zadośćuczynienia do kwoty 200 000 zł z ustawowymi odsetkami od ww. kwoty od dnia 28.12.2012 r. do dnia zapłaty oraz odsetki ustawowe od kwoty 50.000 zł od dnia 28.12.2012 r. do dnia 13.08.2013 r. tj. do dnia zapłaty. Na rozprawie w dniu 20.12.2018r. powódka zrzekła się roszczeń w tej części. (karta 567v)

W związku z powyższym Sąd w pkt VI a zasądził odsetki oraz odsetki ustawowe od kwoty 50.000 zł od dnia 28.12.2012 r. do dnia 13.08.2013 r. w oparciu o przepis art. 481§ 1 k.c., a w pkt VIII wyroku umorzył postępowanie w zakresie cofniętego powództwa odnośnie zadośćuczynienia - na mocy art. 203§ 1 k.p.c. w zw. z art. 355§1 k.p.c.

Odnośnie żądanie w zakresie **renty** należy wskazać, że w świetle art. 444 § 2 k.c. jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty.

Zwiększenie się potrzeb należy interpretować jako stan, w którym materialne koszty egzystencji poszkodowanego po zdarzeniu inicjującym szkodę są wyższe od podobnych wydatków ponoszonych w okresie wcześniejszym. Opisana sytuacja ma charakter obiektywnego zwiększenia wydatków i w swojej istocie jest pochodną szkody majątkowej (por. A. Olejniczak, w: Kidyba, Komentarz do k.c., t. III, 2014 r., s. 557).

Zmniejszenie się widoków powodzenia na przyszłość jest z kolei definiowane jako redukcja szans na osiągnięcie majątkowo rozumianego dobrostanu lub dobrobytu, ponieważ kwestie niemajątkowe podlegają kalkulacji w ramach zasądanego zadośćuczynienia (por. K. Mularski, w: M. Gutowski, Komentarz do art. 444 do k.c., 2016 r., teza 31). Przyznanie i wysokość renty powinny być uzależnione od prawdopodobieństwa osiągnięcia owego dobrostanu, zaś jego ocena bazuje na kryteriach obiektywnych.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że żądanie z pkt 3 pozwu- zasądzenia kwoty 20.529 zł tytułem **odszkodowania**, z tytułu zwiększonych potrzeb w związku z koniecznością opieki i pomocy przy podstawowych czynnościach oraz renty uzupełniającej związanej ze wzrostem kosztów utrzymania powódki jest zasadne. Należy nadto podkreślić, że przyznanie renty z tytułu zwiększonych potrzeb na podstawie art. 444 § 2 k.c. nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany te potrzeby faktycznie zaspokaja i ponosi wydatki z tym związane; do przyznania renty z tego tytułu wystarcza samo istnienie zwiększonych potrzeb, jako następstwa czynu niedozwolonego. Renta z art. 444 § 2 k.c. ma charakter kompensacyjny, stanowi formę naprawienia szkody. Nie jest to renta o charakterze socjalnym, a jej dochodzenie związane jest z ustaleniem szkody, pozostającej w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem sprawczym. Celem renty jest naprawienie szkody, co nie oznacza, że może pokrywać tylko te wydatki, które poszkodowany rzeczywiście poniósł. Dla jej zasądzenia wystarcza bowiem samo istnienie zwiększonych potrzeb, bez względu na to, czy pokrzywdzony poniósł koszt ich pokrycia. Renta przysługuje także w sytuacji, w której opiekę sprawowali nieodpłatnie członkowie rodziny, czy też opiekunka. (por. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 21 czerwca 2016 r., V ACa 890/15, LEX nr 2071836).

Z ustaleń poczynionych przez Sąd wynika, że w okresie od 11.10.2012r. do 31.01.2013r. powódka wymagała pomocy przy kąpieli ubieraniu się, posiłkach, załatwianiu potrzeb fizjologicznych, dowożeniu na rehabilitację, ok. 8 godzin

dziennie. Zdaniem Sądu okoliczność ta znalazła oparcie opinii biegłego neurologa, który wyczerpująco i spójnie wyjaśnił kwestie związane z koniecznością korzystania z pomocy i opieki osób trzecich przez powódkę.

A zatem należne powódce odszkodowanie z tego tytułu wynosi, przyjmując podane przez powódkę koszty usług opiekuńczych za godzinę:

- po 10 zł. tj. dziennie $8 \times 10 \text{ zł.} = 80 \text{ zł.}$ dziennie, miesięczne odszkodowanie stanowi kwotę $80 \text{ zł.} \times 30 = 2400 \text{ zł.}$ miesięcznie. Sąd ustalił, że za wskazany okres należne powódce odszkodowanie wynosiło:

$2400 \text{ zł.} \times 3 \text{ miesiące}$ (listopad i grudzień 2012r., styczeń 2013r) oraz $20 \text{ dni} \times 80 \text{ zł.} = 1600 \text{ zł.}$ (20 dni października 2012), łącznie za wyżej wskazany okres należne odszkodowanie stanowiło kwotę : $7200 \text{ zł.} + 1600 \text{ zł.} = 8.800 \text{ zł.}$. Od kwoty tej Sąd odjął pobrany przez powódkę zasiłek pielęgnacyjny, który otrzymywała w kwocie 153 zł. miesięcznie ($153 \text{ zł.} \times 3 \text{ miesiące} = 459 \text{ zł.}$). Stosowne odszkodowanie za okres od 11.10.2012r. do 31.01.2012r. Sąd ustalił na kwotę **8.341 zł.** (8800 zł. – 459 zł.).

Natomiast w okresie od 1.02.2013r. do 29.10.2013r. powódka wymagała opieki jedynie w wymiarze 4 godzin dziennie, tj. dzienny koszt wyniósł: $4 \times 10 \text{ zł.} = 40 \text{ zł.}$, a zatem należne powódce odszkodowanie w skali miesiąca wynosiło: $40 \text{ zł.} \times 30 \text{ dni} = 1200 \text{ zł.}$ miesięcznie.

Powódka domagała się odszkodowania do 30.06.2013r., a więc Sąd ustalił, że należne odszkodowanie za okres od 1.02.2013r. do dnia 30.06.2013r. wynosiło: $1200 \text{ zł.} \times 5 \text{ miesięcy} = 6000 \text{ zł.}$ Od kwoty tej Sąd odjął pobrany przez powódkę zasiłek pielęgnacyjny, który otrzymywała w kwocie 153 zł. miesięcznie (pobrany zasiłek opiekuńczy $5 \times 153 \text{ zł.} = 765 \text{ zł.}$), co dało kwotę: $6000 \text{ zł.} - 765 \text{ zł.} = \mathbf{5235 \text{ zł.}}$

A zatem należne powódce odszkodowanie za okres od 11.10.2012r. do 30.06.2013r. wyniosło: $8.341 \text{ zł.} + 5235 \text{ zł.} = 13.576 \text{ zł.}$

W trakcie procesu pozwany wypłacił powódce odszkodowanie z tego tytułu w kwocie **5000 zł. w dniu 13.08.2013r., powódka cofnęła pozew w tej części i** ograniczyła żądanie do kwoty 15 529 zł wraz z odsetkami ustawowymi od w/w kwoty od dnia 1.07.2013r. do zapłaty oraz odsetek ustawowych od kwoty 5.000 zł za okres od dnia 1.07.2013r. do dnia zapłaty – 13.08.2013r. **Ostatecznie zatem Sąd zasądził na rzecz powódki kwotę 8576 zł. (13.576 zł. – 5000 zł.).** z ustawowymi odsetkami poczynając od dnia następnego po doręczeniu pozwanemu odpisu pozwu, tj. poczynając od dnia 10.07.2013r. gdyż żądanie to zostało zgłoszone po raz pierwszy w pozwie i Sąd uznał, że pozwany popadł w opóźnienie zgodnie z regułą wynikającą z art. 481§1 k.c. z tym dniem. Kierując się powyższymi ustaleniami i rozważaniami Sąd orzekł jak w pkt II wyroku w oparciu o wyżej wskazane przepisy.

Sąd w pkt VIII umorzył postępowanie w części, w której pozew został cofnięty wraz ze zrzeczeniem się roszczenia (rozprawa w dniu 20.12.2018r.) w oparciu o przepis art. 203§ 1 k.p.c. w zw. z art. 355§1 k.p.c., a w pkt IX wyroku oddalił żądanie odszkodowania ponad kwotę ustaloną przez Sąd oraz w zakresie odsetek, to jest odnośnie żądania odszkodowania co do kwoty 6.953zł. oraz odsetek ustawowych od tej kwoty ($20.529 \text{ zł.} - 13.576 \text{ zł.} = 6953 \text{ zł.}$).

W pkt VI b Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki odsetki ustawowe od kwoty 5.000 zł. za okres od dnia 10.07.2013r. (następnego od doręczenia odpisu pozwu pozwanemu) do dnia 13.08.2013r do dnia zapłaty. Podstawą tego rozstrzygnięcia był przepis art. 481§1 k.c. (odsetki ustawowe)

Jeśli zaś chodzi o żądanie **renty z tytułu zwiększonych potrzeb** za okres wskazany w pozwie, tj. poczynając od 1.07.2013r. Sąd ustalił, że w okresie do 31.10.2013r. powódka wymagała opieki po 4 godziny dziennie tj. należna powódka renta wynosiła: $4 \text{ godziny} \times 10 \text{ zł.} = 40 \text{ zł.}$ dziennie, a więc miesięcznie: $40 \times 30 \text{ dni} = 1200 \text{ zł.}$ Od kwoty tej Sąd odjął pobrany przez powódkę zasiłek pielęgnacyjny, który otrzymywała w kwocie 153 zł. miesięcznie: $1200 \text{ zł.} - 153 \text{ zł.} = 1047 \text{ zł.}$

Sąd w pkt V wyroku ustalił należną rentę z tytułu zwiększonych potrzeb za okres od dnia 1.07.2013r. do dnia 31.10.2014r. w kwocie żądanej przez powódkę. Z poczynionych przez Sąd ustaleń wynikało natomiast, że poczynając

od dnia 1.11.2013r powódka wymagała i nadal wymaga pomocy przy wykonywaniu cięższych prac domowych . Sąd podzielił w tym zakresie wnioski wypływające z opinii biegłego neurochirurga (d: karta 411-412) Podkreślić należy przy tym , wnioski te nie wykluczają się z wnioskami biegłego z zakresu neurologii co do czasu i wymiaru pomocy i opieki . Są to biegli różnych specjalności , który oceniali stan zdrowia powódki z punktu widzenia swojej dziedziny medycyny.

Kierując się powyższym Sąd ustalił , że poczynając od dnia 1.11.2013r. powódka wymaga pomocy w wymiarze po 2 godziny dziennie tj. 10 zł. x 2 x 30 dni=600 zł. Od tak otrzymanej kwoty Sąd odjął – zasiłek opiekuńczy wynoszący 153 zł, co dało należną powódce rentę z tytułu zwiększonych potrzeb w kwocie po 447 zł. miesięcznie.

Sąd zasądził ustawowe odsetki od renty z tytułu zwiększonych potrzeb poczynając od dnia 10.07.2013r. , tj. dnia następnego po doręczeniu pozwanemu odpisu pozwu, które miało miejsce w dniu 9.07.2013r. W pozostałym zakresie powództwo jako bezzasadne podlegało oddaleniu. Podstawą rozstrzygnięcia zawartego w pkt V był przepis art. 444§2 k.c. w zw. z art. 481§1 k.c. (odsetki ustawowe).

Odnosząc się do żądania pozwu w zakresie **renty z tytułu utraty całkowicie lub częściowo zdolności do pracy zarobkowej** należy podkreślić, że orzecznictwo Sądów Powszechnych przyjmuje, iż uszczerbek , który wskutek uszkodzenia ciała powstał w dochodach uprawnionego stanowi różnicę między hipotetycznymi dochodami, które osiągałby, gdyby nie doszło do zdarzenia szkodzącego, a dochodami, które uzyskuje , będąc poszkodowanym, uwzględniając także świadczenia otrzymywane z tytułu ubezpieczenia społecznego. Na potrzeby ustalania renty wyrównawczej przyjmuje się analogiczną zasadę i zawsze czyni się ustalenia na podstawie dochodów netto. Z poczynionych ustaleń wynika, że decyzją Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności z dnia **18.03.2016 r.**, powódka została zakwalifikowana jako osoba o niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym, natomiast orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia **02.01.2017 r.** powódka została zakwalifikowana jako osoba całkowicie niezdolna do pracy do dnia 31stycznia 2020 r.

(D: orzeczenie ZUS z dn. 02.01.2020 r. k. 383-384, 562-563, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z dn. 18.03.2016 r. k. 343).

Powyższe ustalenia pozwalają na przyjęcie, że roszczenie w zakresie renty związanej z utratą zdolności do pracy zarobkowej jest co do zasady uzasadnione. Powódka w trakcie procesu wielokrotnie modyfikowała owo żądanie, jako miernik utraconych dochodów zawsze wskazywała najniższe wynagrodzenie netto.

W ocenie Sądu metoda przyjęta przez stronę powodową w zakresie obliczeń renty związanej z utratą zdolności zarobkowej zasługiwała na aprobatę. Rentę takową należało ustalić obliczając różnicę między hipotetycznymi dochodami, które osiągałby, gdyby niedoszło do zdarzenia szkodzącego (w tym przypadku najniższego wynagrodzenia netto), a dochodami, które powódka uzyskuje , będąc poszkodowanym, uwzględniając także świadczenia otrzymywane z tytułu ubezpieczenia społecznego.

Z poczynionych przez Sąd ustaleń wynikało, że powódka w okresie od 1.07.2013r. do 31.12.2013r otrzymywała rentę w kwocie po 610,33 zł. netto , a minimalne wynagrodzenie w tym czasie wynosiło . – 1600 zł. brutto , miesięcznie (Dz.u. z 2012r, poz.1026), zaś minimalne wynagrodzenie netto obliczone za pomocą kalkulatora brutto- netto dostępnego na portalu kadry.infor.pl wynosiło :1181,38 zł; a zatem należna powódce renta wyrównawcza za ten okres wynosi: 1181,38 zł; 610,33 zł.=**571,050 zł. netto**. Kierując się powyższym Sąd orzekł jak w pkt IV a.

Od 1.01.2014r. do 28.02.2014r. powódka nadal otrzymywała rentę w kwocie po 610,33 zł. netto miesięcznie, natomiast minimalne wynagrodzenie w okresie od 01.01.2014r. do 31.12.2014r. wynosiło 1680 zł. brutto , (Dz.u. z 2013r, poz1074), a minimalne wynagrodzenie netto obliczone za pomocą kalkulatora brutto- netto dostępnego na portalu kadry.infor.pl wynosiło 1237,20 zł. netto. Sąd zatem ustalił, że renta należna powódce za okres od 1.01.2014r. do 28.02.2014r - 1237,20 zł – 610,33 zł=**626,87 zł. netto**, zaokrąglając Sąd zasądził w pkt IV b rentę w kwocie po 627 zł. miesięcznie.

Od 1.03.2014r. do 31.12.2014r. powódka otrzymywała rentę w kwocie po 619,50 zł., a zatem uwzględniając , że minimalne wynagrodzenie nie uległo zmianie renta należna za ten okres to: 1237,20 zł. -619,5 zł= **617,70 zł.** Kierując się powyższym Sąd orzekł jak w pkt IV c uwzględniając zmodyfikowane przez powódkę żądanie w całości.

Od 01.01.2015r do 28.02.2015r - powódka nadal otrzymywała rentę w kwocie po – 619,50 zł. netto zł. netto miesięcznie, natomiast minimalne wynagrodzenie w okresie od 01.01.2015r. do 31.12.2015r. – 1750 zł. brutto, (Dz.U. z 2014. , poz. 1220), a minimalne wynagrodzenie netto obliczone za pomocą kalkulatora brutto- netto dostępnego na portalu kadry.infor.pl wynosiło 1286,16 zł. netto Sąd zatem ustalił, że renta należna powódce za okres od 01.01.2015r do 28.02.2015r wynosiła: 1286,16 zł. netto,- 619,50 zł. netto= **666,66 zł.** . Kierując się powyższym Sąd orzekł jak w pkt IV d uwzględniając zmodyfikowane przez powódkę żądanie w całości.

W okresie od 1.03.2015r. do 31.12.2015r. powódka otrzymywała rentę w kwocie po 643,02 zł netto, a zatem renta należna powódce to wynik działania: 1286,16 zł. netto(minimalne wynagrodzenie netto) - 643,02 zł.= **643,14 zł.** Kierując się powyższym Sąd orzekł jak w pkt IV e uwzględniając zmodyfikowane przez powódkę żądanie w całości.

W okresie od 1.01.2016r. do 29.02.2016r. powódka nadal otrzymywała rentę w kwocie po 643,14 zł. netto, natomiast minimalne wynagrodzenie w okresie od 01.01.2016r. do 31.12.2016r. wynosiło 1850 zł brutto, (Dz. U. z 2015, poz. 13850), tj. 1355,69 zł. netto.

Zatem renta należna powódce za okres 1.01.2016r do 29.02.2016r.stanowi wynik działania: 1355,69 zł. netto -- 643,02 zł.=**712,67 zł.** Kierując się powyższym Sąd orzekł jak w pkt IV uwzględniając zmodyfikowane przez powódkę żądanie w całości.

W okresie od 1.03.2016r. do 31.12.2016r. powódka otrzymywała rentę w kwocie 644,63 zł. netto. Renta należna powódce z okres od 1.03.2016r. do 31.12.2016r. stanowi wynik działania: 1355,69 zł. netto - 644,63 zł= 711,06 zł. Powódka jednak domagała się zasądzenia **614,34 zł.** i taką kwotę Sąd zasądził w pkt IV g.

W okresie od 01.01.2017r. do 28.02.2017r. powódka otrzymywała rentę nadal w kwocie po 644,63 zł. netto miesięcznie. Natomiast minimalne wynagrodzenie wynosiło od 01.01.2017r do 31.12.2017r. 2000 zł. brutto (Dz.U. z 2016r. , poz. 1456), tj. netto 1459,48 zł.

Zatem renta należna powódce za okres od 01.01.2017r. do 28.02.2017r. stanowi wynik działania: 1459,48 zł - 644,63 zł=814,85 zł. netto. Powódka jednak domagała się kwoty po **718,13 zł.** . i taką kwotę Sąd zasądził w pkt IV h.

W okresie od 1.03.2017r. do 31.12.2017r. powódka otrzymywała rentę w kwocie po 724,40 zł. miesięcznie.

Zatem renta należna powódce zakres od 1.03.2017r. do 31.12.2017r. stanowi wynik działania: 1459,48 zł - 724,40 zł.=**735,08 zł.** Kierując się powyższym Sąd orzekł jak w pkt IV i uwzględniając zmodyfikowane przez powódkę żądanie w całości.

W okresie od 1.01.2018r. do 28.02.2018r. powódka otrzymywała nadal rentę w kwocie po 724,40 zł. netto miesięcznie. Natomiast minimalne wynagrodzenie od 01.01.2018r. do 31.12.2018r. wynosiło 2100 zł. brutto (Dz.U . z 2017r , poz 1747), tj. netto 1530 zł.

Zatem renta należna powódce za okres od 1.01.2018r. do 28.02.2018r. stanowi wynik działania: 1530 zł.- 724,40 zł.=**805,60 zł.** . Kierując się powyższym Sąd orzekł jak w pkt IV j uwzględniając zmodyfikowane przez powódkę żądanie w całości.

W okresie od 1.03.2018r. do 31.05.2018r. powódka otrzymywała rentę w kwocie po 745,18 zł. netto miesięcznie.

Zatem renta należna powódce za okres od 1.03.2018r. do 31.05.2018r. stanowi wynik działania: 1530 zł.-745,18 zł.=**784,82 zł.** Kierując się powyższym Sąd orzekł jak w pkt IV k uwzględniając zmodyfikowane przez powódkę żądanie w całości.

Poczynając od dnia 1.06.2018r. powódka otrzymuje rentę w kwocie po 878,12 zł. netto miesięcznie.

Zatem renta należna powódce poczynając od 1.06.2018r. stanowi wynik działania: 1530 zł – 878,12 zł.= 651,88 zł. Kierując się powyższym Sąd orzekł jak w pkt IV l uwzględniając zmodyfikowane przez powódkę żądanie w całości.

Powódka zgłosiła żądanie renty z tytułu utraconych dochodów już w pozwie, który wpłynął do Sądu w dniu 24.06.2012r. W ocenie Sądu pozwany popadł w opóźnienie w zapłacie renty z dniem następnym po doręczeniu mu odpisu pozwu, tj. poczynając od dnia 10.07.2013r., co do kwoty ustalonej w pkt. IVa. Jeśli zaś o rentę ustaloną w kwotach określonych w pkt IV od b do l Sąd przyjął, że pozwany popadł w opóźnienie z dniem następnym po doręczeniu mu pisma rozszerzającego powództwo w tym zakresie, tj. z dniem 21.12.2018r. Powódka bowiem w kolejnym piśmie z dnia 28.11.2018r. zmodyfikowała żądanie w przedmiocie renty co do poszczególnych rat, a pismo to doręczono pozwanemu na rozprawie w dniu 20.12.2018r. Podstawą rozstrzygnięcia z pkt IV był przepis art. 444§2 k.c. w zw. z art. 481§1 k.c. (odsetki ustawowe).

Odnosząc się do poniesionego przez pozwanego **zarzutu przedawnienia** należy podkreślić, że Sąd Najwyższy w sprawie III CSK 167/14 stwierdził, iż artykuł 442¹ k.c., normujący terminy przedawnienia roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym, nie różnicuje tych terminów w zależności od rodzaju roszczenia, co oznacza, że mają one zastosowanie do wszystkich roszczeń, a więc także do roszczenia o rentę. W kontekście tego roszczenia uwzględnić jednak należy, iż jego istotą jest okresowy charakter. W związku z tym, trzeba rozróżnić roszczenie o samo prawo do renty, od roszczenia o zapłatę poszczególnych jej rat. To pierwsze ulega przedawnieniu według reguły z art. 442¹ k.c., a zatem przy odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną występkiem najdalej z upływem dwudziestu lat od jego popełnienia. Natomiast roszczenie o zapłatę zaległych konkretnych rat rentowych przedawnia się na podstawie art. 118 k.c. w zw. z art. 120 § 1 k.c. z upływem trzech lat (powód nie może dochodzić tych roszczeń za okres dłuższy niż trzy lata wstecz od wniesienia pozwu). Powódka z żądaniem renty wystąpiła już w pozwie, modyfikacja żądania w przedmiocie renty nastąpiła w piśmie z dnia 6.09.2016r. złożonym w Urzędzie Pocztowym 7.09.2016r., (data wpływu do Sądu 9.09.2016r.), i w kolejnym piśmie z dnia 28.11.2018r. Mając na względzie powyższe rozważania nie sposób przyjąć aby przedawnieniu uległy poszczególne raty renty wyrównawczej. Z tych względów Sąd uznał podniesiony zarzut przedawnienia za chybiony.

Odnosnie **odszkodowania**, Sąd miał na względzie regulację z art. 444 § 1 k.c., zgodnie z którą „w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty”. Powódka wykazała, wbrew twierdzeniom pozwanego, jakie wydatki złożyły się na dochodzoną już na etapie postępowania likwidacyjnego kwotę. Wskazane przez powódkę wydatki były konieczne i miały związek z powstałą szkodą, za którą odpowiedzialność ponosi pozwany. Znalazły one oparcie w dokumentach. Na dochodzoną przez powódkę kwotę składały się wydatki z tytułu

-zniszczonych rzeczy w kwocie 400 zł,

- kosztów leczenia w kwocie 125,74 zł,

- kosztów dojazdów w kwocie 1 044,00 zł,

- zniszczonych rzeczy 400 zł,

- innych 876 zł m. in. zakupu laptopa, prania koca, ubrań, maty antypoślizgowej do wanny, przy czym zostały one zgłoszone pozwanemu w piśmie z dnia 21.11.2012r.

W kolejnym piśmie dnia 2.01.2013r powódka zgłosiła pozwanemu kolejne roszczenia: kwotę 432,30 zł. – z tytułu dojazdów na rehabilitację oraz do lekarzy oraz kwotę 683,89 zł. – z tytułu zakupu leków i rehabilitacji. Nadto w piśmie z dnia 1.05.2013r. powódka zgłosiła pozwanemu następne roszczenia: kwotę 1.169,11 zł. z tytułu zakupu leków, kul

wspomagających chodzenie oraz wizyt fizjoterapeutycznych. Zgłaszając roszczenia do pozwanego powódka dołączała stosowne rachunki, faktury.

W związku z tym, że pozwany decyzją z dnia 8.08.2013r. przyznał powódce odszkodowanie, między innymi w kwocie 400 zł. za zniszczone mienie, 300 zł. – na poczet kosztów dojazdów,

ogranicza żądanie z pkt 6 pozwu dot. zwrotu kosztów leczenia do: kwoty 3 155,04 zł wraz z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 869,74 zł za okres od 28.12.2012 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 300 zł za okres od 26.12.2012 do dnia zapłaty 13.08.2013 r.,
- od kwoty 1 116,19 zł za okres od dnia 7.02.2013 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1 169,11 za okres od dnia 2.06.2013 r. do dnia zapłaty.

Mając na względzie powyższe ustalenia i rozważania Sąd doszedł do przekonania, że żądania powódki w zakresie odszkodowania jest uzasadnione co do kwoty odszkodowania i żądanych odsetek i w pkt III wyroku zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę **4.031,04 zł.**, przy czym od kwoty 1.745,74 zł. (876+869,74zł laptop i leki karta 165) z ustawowymi odsetkami od dnia 28.12.2012r. do dnia zapłaty,

- 1116,19 zł. z ustawowymi odsetkami poczynając od dnia 7.02.2013r. do dnia zapłaty;
- 1169,11 zł. ustawowymi odsetkami poczynając od dnia 2.06.2013r. do dnia zapłaty.

Sąd podzielił argumentację powódki w zakresie należnych odsetek .

W związku z cofnięciem pozwu co do kwoty 700 zł. (zapłata przez pozwanego w toku procesu kwoty 400 zł. za zniszczone ubrania i 300zł. jako zaliczka na koszty przejazdów) Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki ustawowe odsetki od kwoty 700 zł. , przy czym od kwoty 400zł. za okres od dnia 28.12.2012r. do dnia 13.08.2013r. a od kwoty 300 zł. za okres od dnia 26.12.2012. do dnia 13.08.2013r. w oparciu o przepis art. 481§1 k.c. w pkt VI c, a w pkt VIII umorzył postępowanie co do kwoty 700 zł. na mocy art. 203§1 k.p.c. w zw. z art. 355§1 k.p.c.

Co do rozstrzygnięcia z pkt VII Sąd uwzględnił je w oparciu o przepis art. 189 k.p.c. Zdaniem Sądu powódka ma interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego w przyszłości za skutki przedmiotowego wypadku. Należy podkreślić, że z opinii neurochirurga wynika, iż istnieje możliwość szybkiego rozwoju choroby zwyrodnieniowej kręgosłupa, a z uwagi na trwałe unieruchomienie kręgosłupa, osłabienie kończyn dolnych i zaburzenia czucia powierzchniowego nie ma szans na odzyskanie pełnego zdrowia po wypadku. Dolegliwości powódki mogą nasilać się w przyszłości i niewykluczone jest, że będzie ona musiała przejść kolejne operacje. Takie rozstrzygnięcie zwolni powódkę, w ewentualnym procesie odszkodowawczym, od obowiązku wykazywania związku przyczynowego między zdarzeniem a ewentualną szkodą związaną narastaniem zmian zwyrodnieniowych. (por. Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2009 r., III CZP 2/09).

W punkcie X wyroku Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (kasy Sądu Okręgowego w Toruniu) kwotę **19.402 zł** tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, na które złożyły się:

- koszty sądowe w kwocie 11,55 zł i 51,70 zł tj. wydatki za ksero- wypłacone ze Skarbu Państwa,
- koszty opinii biegłego neurologa - kwota 270 zł (k. 176)
- koszty opinii biegłego ortopedy – kwota 300 zł i 31,97 zł.(k.193,361);
- koszty opinii biegłego z dziedziny rehabilitacji - kwota 280,76 zł,(k. 301),

- koszty opinii biegłego neurochirurga - kwota 280,76 zł kwota 91,26 zł,(k.413,445),
- koszty opinii biegłego urologa –kwota 2395,75 zł,(k 466)
- koszty opinii biegłego psychologa - kwota -912,60 zł, (k 525)
- koszty opinii biegłego psychiatry – kwota 971,70 zł,
- opłata od pozwu – 14.797 zł, łącznie **20.395,05 zł.**

Wartość przedmiotu sporu na gruncie niniejszej sprawy wynosiła łącznie 295.934,00 zł, a jednocześnie nastąpiło oddalenie żądania:

- co do renty z tytułu zwiększonych potrzeb co do kwoty 600 zł miesięcznie (1047- 447 zł) x 12 miesięcy, łącznie 7.200 zł,
- co do renty z tytułu utraconych zarobków co do kwoty 257,88 zł (592,49-571zł = 21,49 x 12 miesięcy),
- co do odszkodowania z tytułu zwiększonych potrzeb co do kwoty 6.953 zł.

Łącznie Sąd oddalił zatem żądanie powódki co do kwoty 14.410,88 zł (7.200+257,88+6.953zł), co stanowiło 4,87% wartości przedmiotu sporu. W takiej też części powódka przegrała proces, a zatem wygrała w 95,13%. Tym samym pozwany wygrał w 4,87%.

Jak wskazano wyżej na koszty od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa złożyły się następujące kwoty: 14.797 zł. +5.598,050 zł =20395,050 zł. Mnożąc tę sumę przez 95,13% Sąd ustalił ostateczną kwotę na **19. 401,811 zł.** Rozstrzygnięcie to nastąpiło to na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2018.300).

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie XI wyroku na podstawie przepisu art. 98 ust. 1 k.p.c. w myśl zasady odpowiedzialności za wynik postępowania. Powódka wygrała proces niemal w całości (tj. oddalenie powództwa co do kwoty 14.410,88 zł) tj. w 95,13%, uległa nieznacznie. Dlatego zasądzano na jego rzecz z mocy art. 100 k.p.c. zdanie 2 całość poniesionych kosztów procesu. Pozwany zatem, jako przegrywający proces powinien ponieść koszty wynagrodzenia pełnomocnika powoda na podstawie § 6 pkt 7 rozporządzenia z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu w wysokości 7.200,00 zł oraz opłaty od dokumentu pełnomocnictwa w wysokości 17 zł (por.: uchwała SN z dnia 12 marca 2003r. III CZP 2/03, OSNC 2003/12/161).